

Kohteen tiedot		Käyttäjän tiedot	
Nimi	MALLITALO 1970 luvun esimerkki	Nimi	Erkki Esimerkki
Katuosoite	Hämeenkatu 1	Katuosoite	Hämeenkatu 1 A 1
Postiosoite	00000, Kotikunta	Postiosoite	00000, Kotikunta
Rakennuskunta/maakunta	Helsinki, Uusimaa	Sähköposti	erkki.etaltio@gmail.com
		Puhelinnumero	000 1234123

1970-luvun talo

Taloissa on yleensä betonirunko ja julkisivuissa lämpöeristetyt elementit. Jos rakennuksessa ei ole vielä tehty putki-remonttia, on se pian ajankohtainen. Putkiremontin yhteyteen on usein edullista ja järkevää ajoittaa myös muita, joka tapauksessa edessä olevia korjauksia.

Sinäkin voit toimia terveiden talojen puolesta – seuraa talon kuntoa, ilmoita heti havaitsemistasi ongelmista tai vaurioista ja osallistu yhteiseen päätöksentekoon. Näiltä sivuilta löydät kiinnostavaa tietoa tämän aikakauden rakennuksesta ja sen tyypillisistä ongelmakohdista.

Sisältö

- Huoneisto / asuintilat
- Rakenenteet
- Talotekniikka
- Yhteiset tilat

MALLITALO 1970 luvun esimerkki: Vauriot

Huoneisto (asuin-)	15	kpl
eteinen	2	

Eteinen

Eteisessä on yleensä lattiassa muovi- tai linoleummatto

Rakennuksen osan vauriot

Asukkaan tulee huolehtia pintojen kunnosta Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Lattiapinnat

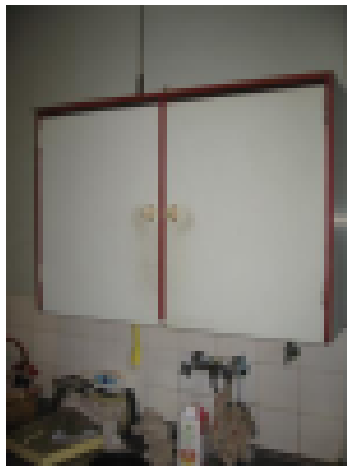
Lattiapäällysteiden kuntoa, jalkalistojen liittymiä ja pintojen värimuutoksia tulee seurata kuukausittain. Jos eteisen lattian päällysteenä on muovilaatta, kosteus pääsee helposti saumoista päällysteen alle.

Vettä ei tule käyttää liikaa
peruspesuissa

Seinäpinnat

Olisi suositeltavaa, että seinäpintojen maalina käytettäisiin kosteuden kestävästä maalista. Kosteuden kestävä maalin pinta on helppo puhdistaa pyyhkimällä kostealla sienellä tai pesimellä.

kosteudenkestävät materiaalit
estävät kostumista seinissä

Asuinhuone

Tilaan kuuluvat rakenteet ja käyttö. Oleskeluun tarkoitettu tila.

Rakennuksen osan vauriot

Asukkaan tulee huolehtia pintojen kunnosta. Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia. Seuraa etenkin vuotojälkiä katoissa ja seinänvierillä!

Lattiapinnat

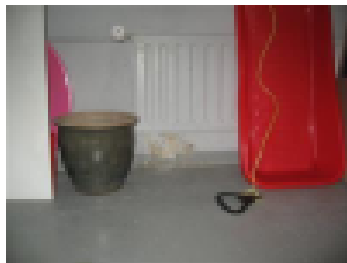
Lattiapäällysteiden kuntoa, jalkalistojen liittymiä ja pintojen värimuutoksia tulee seurata kuukausittain. Jos tilassa on lattian päällysteenä muovilaatta, kosteus pääsee helposti päällysteen alle seinän liittymistä ja päällysteen saumoista.

Tarkkaile värimuunoksia seinän vierellä ja latioissa

Seinäpinnat

Olisi suositeltavaa, että seinäpintojen tapetteina käytettäisiin kosteuden kestäväää laatua. Kosteuden kestävä pinta on helppo puhdistaa pyyhkimällä kostealla sienellä / pesimellä.

sisäseinissä pestävät maalilt on turvallisia, kellarissa ne ilmaisevat taustan kosteudet rajusti

Vuotojälkiä asunnon katossa

Seuraa kaikkia värimuutoksia asunnon pinnoissa. Tee heti ilmoitus isännöitsijälle ja hallitukselle.

Värimuutokset ovat aina seuraus kosteudesta, vaikka olisikin nyt kuiva

Keittiö

Tilaan kuuluvat rakenteet ja käyttö. Asunnon keittiö.

Rakennuksen osan vauriot

Asukkaan tulee huolehtia pintojen kunnosta Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Lattiapinnat

Lattiapäällysteiden kuntoa, jalkalistojen liittymiä ja pintojen värimuutoksia tulee seurata kuukausittain.

Altaan liitos on vuotanut

Pieni vuoto voi tehdä ison vaurion huomaamattomana

Seinäpinnat

Olisi suositeltavaa, että seinät maalataan kosteudenkestävällä maalilla. Kosteuden kestävä pinta on helppo puhdistaa pyyhkimällä kostealla sienellä tai pesimellä.

Pesunkestävää maalia on hyvä pitää puhtaana

Keittiön vesivuodot

Kalustojen sisällä ja taustoissa olevat putkiliitokset tulee tarkastaa ja korjata vuosittain.

Allaskaapin liitokset tarkastettava.
Apk:n poiston mekaaninen kiinnitys

Pesuhuone , elementtirakenteinen

Pesuhuone , teräselementtirakenteinen. korotettu lattia. Kylpyhuoneen seinissä selvät pystysaumot.

Rakennuksen osan vauriot

Kuvista näet tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia. Maalin irtoaminen tai kohoumat ovat usein selkein merkki kosteusvauriosta. Ongelmien ilmetessä, ota heti yhteys isännöit-sijään ja taloyhtiön hallitukseen.

Muovimatto on irronnut lattiakaivosta.

Muovimatto kutistuu ja se irtoaa lattiakaivon reunasta ja päästää veden lattian betonielementtiin.

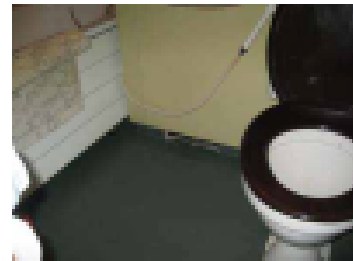
Elementtiseinän alapää on ruostunut

Matto irronnut elementin alapäästä

Muovimaton päälle laatoitettu

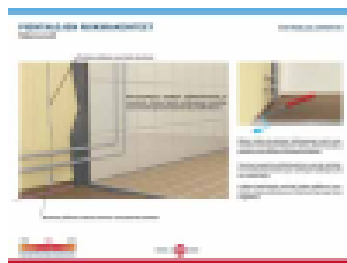
Seinäkaivo ja amme

Seinäventtiilin huolto

Seinää sisältä

Vesieristeenä käytetyn vanhan muovimaton saumat aukeavat ja vesi aiheuttaa kosteusvaurion

Vanhan muovimaton vauriot laatoituksen alla voivat aiheuttaa kosteusvaurion.

Muovimatot eivät kestä emäksistä laastia vaan muovit kovettuvat ja murenevat. Erikseen on vedeneristeksi tehtyjä muovimattoja, jotka kestävät laastin alla.

Vanha muovimatto ei ole hyvä vedeneriste

Putket ovat kondensoineet vettä rakenteeseen.

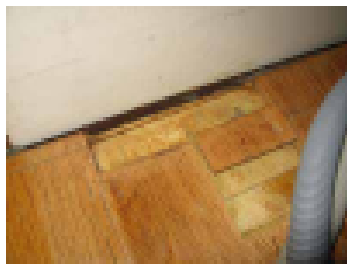
Usein kylmävesiputket on huonosti lämpöeristetty ja eristeenä ollut aaltopahvi on u0094kulunut u0094 pois. Kondenssivesi kastelee rakennetta ja mahdollistaa mikrobikasvuston.

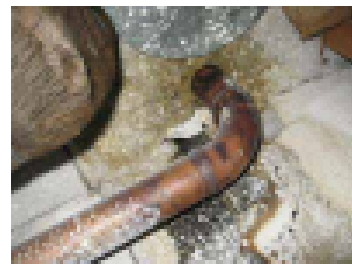
KH seinään on tiivistynyt kosteutta

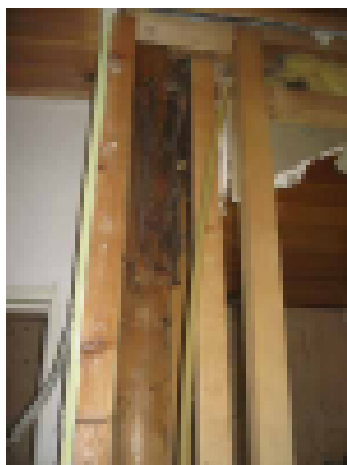
Kosteusvaurio näkyy alakerran katossa

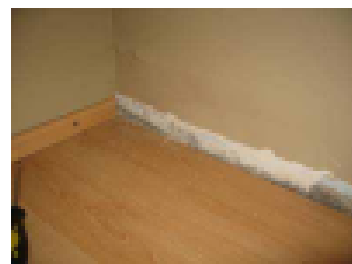
Parketti irtoaa kh tilan vieressä

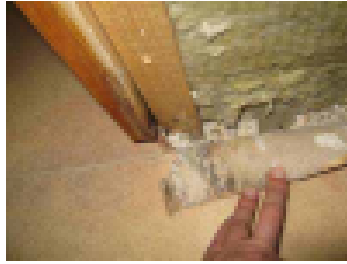
Putki kondensoinut vettä

Putkistoa seinän sisällä

Seinä kastunut toiselta puolelta

Seinän sisään tiivistynyt kosteutta saunan seinässä

Pesuhuoneen seinän vaurio näkyy viereisen huoneen puolelta.

Kuivan tilan puolelta voi näkyä vaurio

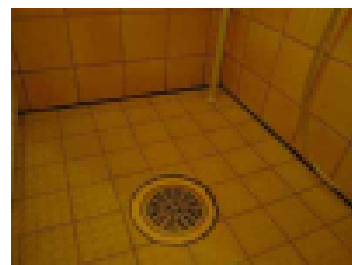

Pienikin värivirhe voi osoittaa kostumista

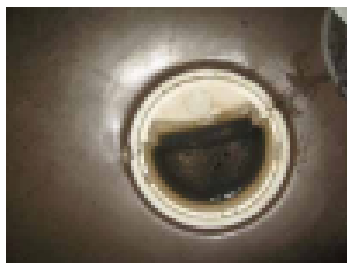
Huonon ilmanvaihdon takia kosteus tiivistyy pesuhuoneen kattoon ja mahdollistaa homekasvun.

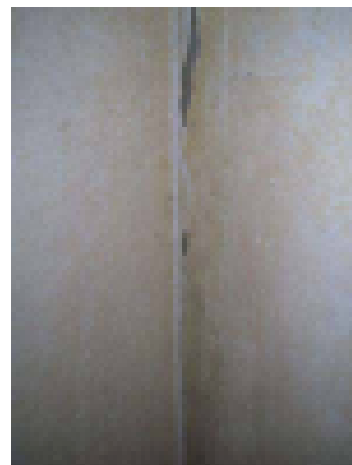
KH ilmanvaihto puutteellinen

Lattiakaivo ei ole oikeaa tyyppiä

Lattiakaivon liittyminen muovimattoon on riski

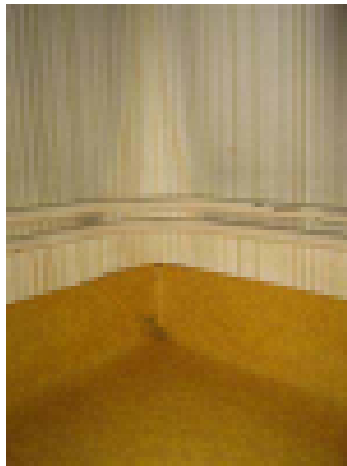
Nurkka homeessa

Putkista tiivistyy kosteutta

Seinäkaivosta matto on irronnut

muovimatto irtoamassa seinästä

Vanhentuessaan muovimatto kutistuu ja irtoaa lattiakaivosta.

Katso kaivon ympäristö ja ilmoita isännöitsijälle, jos matto on irronnut.

Seinäkaivon vieressä mato usein irtoaa

Periaatekuva märkätilan seinän rakenteesta ja kosteusvauriosta.

Läpivientien tiiveys

Märkätilan laattapinnan takana tulee olla vesieriste tai kosteus pääsee seinään

Nurkan tiiveys

Yläkautta tuotujen putkien läpiviennit ovat vähemmän riskialttiita

Rakenteet

83

Vesikatto

8

Bitumikermikate

Tasakatto varustettu sisäpuolisella vedenpoistolla ja puukoolauksella.

Rakennuksen osan vauriot

Kumibitumikermikatteen vauriot Turhaa liikkumista katolla tulee välttää. Usein pienikin vaurio katteessa mahdollistaa suuren vesimäärän pääsyn rakenteisiin. Kosteusvaurion vakavuuden ja laajuuden määrittäminen on usein vaikea todeta umpikatossa. Kuvista näet katteen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Bitumikermikatot

Tarkasta bitumikermikatteen asentamis- ja uusimisaika. Ennen vuotta 1980 asennetut heikkolaatuiset bitumikermikatot ovat käyttöikänsä päässä, niiden arvioitu käyttöikä on noin 20 vuotta. Uudemmissa kumibitumikermillä tehdyt katot voivat olla vielä normaalikuntoiset. Tarkasta bitumikermikatteen pinnan poikkeamat, terävät taitteet, pinnan pussimuodostumat, kermiliitosten avautumiset ym.

Katteet vanhenevat, bitumi haihtuu

Piipun pellitys

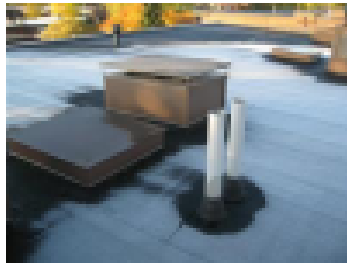
Piipun huonokuntoinen pellitys mahdollistaa veden pääsyn liittymään ja mahdollisesti piipun ulkopintaan nostetun bitumikermien alle.

Pellituykset on joskus vajaita ja epätiivitä

Piipun päällys

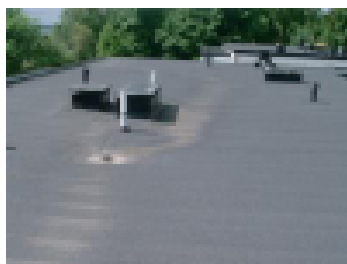
Savupiippujen päältä puuttuu suojakatokset. Vesi pääsee piipun sisään ja kostuttaa yläpohjassa piippuun liittyviä materiaaleja. Myös piipun ja pellityksen välinen liittymä mahdollistaa piipun päältä valuvan veden pääsyn yläpohjaan. yv-savupiipussa vaurioita

Sadehattu piipun päällä suojaa suioralta sateelta piipun runkoa

Lammikoituminen

Kattokaivon ympärille ja katon painanteisiin lammikoiva vesi jäätyessään rasittaa bitumikermin pintaa ja jäätyneen veden halkeamat aiheuttavat lyhyellä matkalla suuren venymisen tarpeen.

Lammikoituminen rasittaa katetta

Saumat

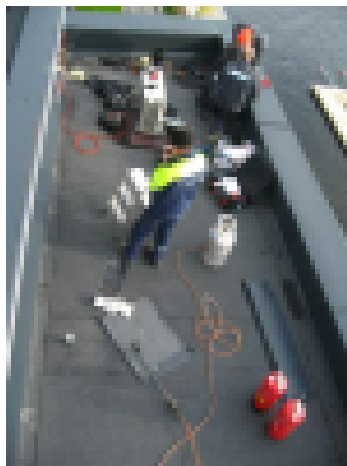
Huopakaton aukeamassa olevat saumat mahdollistavat tulevaisuudessa kattovuodon.

Saummat ja liittymät kannattaa tarkastaa

Höyrypussit

Huopakaton pussimuodostumat heikentävät bitumikermin käyttöikää. Usein syynä on jossakin bitumikermiä saumassa oleva kosteus, joka lämpötilan noustessa nostaa kaasukuplan. Vanhaa katetta ei koskaan tulisi jättää uuden katteen alle.

Pussit poistettava

Katon läpiviennit

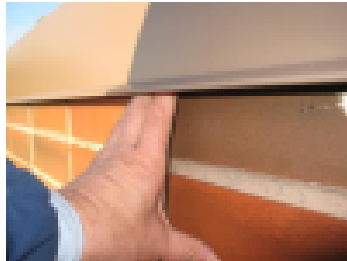
Tarkasta piippujen, läpimenojen ja suojaellitysten kiinnitykset, kunto sekä tiiveys. Tarkasta läpimenojen suojausten kunto, lohkeamat halkeamat ym.

Putkien ja liittymien juuret ovat vuotopaikkoja

Ylemmän seinän liittymät

Tarkasta katteen liittyminen ylempään seinään. Liittymä tulee olla viistosateen kestävä. Tarkasta suojapellityksen tiivis kiinnittyminen ylempään seinään, mieluummin seinään tehtyyn varakseen. Suojapellin alla oleva bitumikermin tulisi myös ulottua seinän asennettuun uraan. Näin varmistetaan seinäpintaa pitkin valuvan veden laskeutuminen alemman katon bitumikermin päälle aiheuttamatta kosteusvaurioita. Jokaisessa matalamman ja korkeamman rakennusosan liittymässä alemman vesikaton vesieristys tulee ulottaa vähintään 300 mm ylempään rakennusosan seinää ylöspäin. Tarkasta irrottamalla suojapellitystä jostakin kohdin alemman katon vedeneristyksen noston toteamista varten ylempälle seinälle.

Myrskypeltikin tarvitaan

Ylösnostojen kunto on usein arveluttava

Vesikatteen alapuolinen tuuletus

3

Tolpparunko, ei käyttöullakko

Yleensä vesikatteen alla ei ole aikaisemmin ollut aluskatetta. Poikkeuksen muodostaa tiilikate, johon on mahdollisesti asennettu bitumikermialuskate.

Rakennuksen osan vauriot

Vesikaton puurakenteiden kunnosta voidaan päätellä aluskatteen tarve. Yleensä näissä yläpohjissa on niin riittävästi tuuletustilaa, ettei aistinvaraisesti huomata tunkkaisuutta.

Vesikatteen alapuolinen tuuletus

Tummentumat vesikaton puurakenteissa viittaavat vesikatteen vuotoihin ja merkittävät yhtenäiset vauriot heikkoon tuulettavuuteen tai suureen vuotoon. Pienet tummentumat saattavat olla peräisin jopa rakennusajalta.

Tummentumat rakenteissa osoittavat vuotoja

Kosteusjäljet

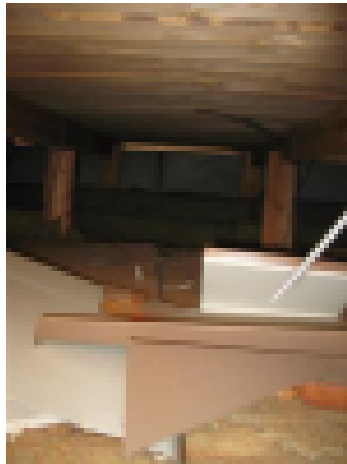
Yläpohjaan tulee paikallisia kosteusjälkiä tai on pienempiä vesijälkiä lämmöneristeen pinnassa.

Rakenteet tummuvat

Läpimenot

Vesikaton läpimenojen juuret ovat yleisiä katon vuotovaurioita. Yläpohjan tarkastaminen näiltä kohdin antaa tietoa yläpohjan tuulettuvuudesta ja kosteuden poistumisesta.

Joskus tila on hyvin ahdas ja romua täynnä

Yläpohja

4

Ontelolaattarakenne

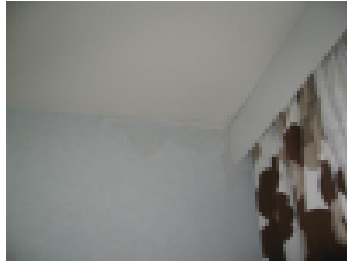
Betonirakenteinen yläpohja. Kantavana rakenteena ovat ontelolaatat, jotka tukeutuvat kantavaan ulko- ja väliseinään.

Rakennuksen osan vauriot

Painovoimainen ilmanvaihto ja epätiivis yläpohja mahdollistavat kosteuden kulkeutumista yläpohjaan.

Vesikaton vuotovauriot

Vesikaton vuotokohdat kastelevat yläpohjaa.

Tyypilinen seinämän liitosvaurio

Läpimenot

Yläpohjan läpimenojen juuret mahdollistavat ilmavuotojen mukana kulkea sisäilman kosteutta yläpohjaan.

Läpiviennit tulee tarkastaa avaamalla alaslaskuja

Ulkoseinän liittymä

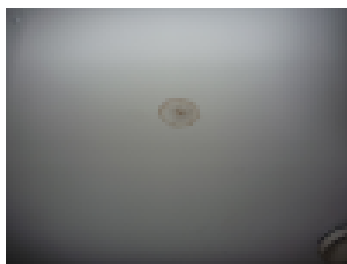
Yläpohjan ja ulkoseinän liittymässä on merkittävä kosteusvaurio.

Nurkissa näkyy vuotojäljet

Ontelovesi

Ontelolaattojen onteloissa oleva vesi.

Onteloista valuu vesi kuivatusreijistä

Puu- tai metallirunko, levyverhous

Tyypillisesti taivutetusta peltielementistä tehty, noin 50 cm:n levyisin kaistoin.

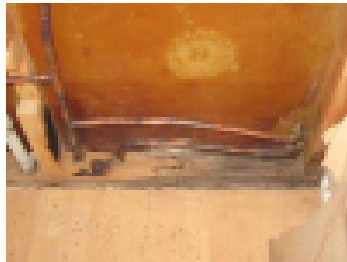
Peltielementti, muovipinnoitettu osittain myöhemmin laatoitettu. Levytetty, puu tai metallirankarunko.

Rakennuksen osan vauriot

Kuvista näet tyypillisiä elementtikylpyhuoneen vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Irronnut muovimatto

Muovimatto on irronnut lattiakaivosta tai seinäkaivosta. Muovimatto kutistuu ja se irtoaa lattiakaivon tai seinäkaivon reunasta ja päästää veden lattian rakenteisiin.

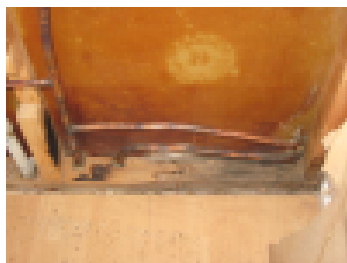
Seinän sisään on tiivistynyt kosteutta eristämättömien putkien takia

Seinäventtiilin huolto

Putki kondensoinut vettä rakenteeseen

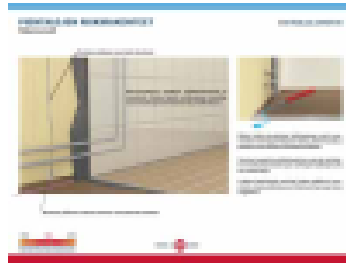
Kylmävesiputket usein eivät oleet kunnolla lämpöeristettyjä ja eristeenä ollut aaltopahvi on u0094kulunut u0094 pois. Kondenssivesi kastelee rakennetta ja sallii mikrobikasvuston.

Eristämättömät putket tiivistävät kosteutta seinään

Tarkista putkien läpivientien tiiviys seinissä ja lattiassa

Vesi pääsee suihkutilassa rakenteisiin seinän alaosan tai lattian lävistävien putkien ja putkien kiinnikkeiden saumoista. Myös suihkuhanan tai saippuatelineiden kiinnikekohdat mahdollistavat veden pääsyn seinärakenteeseen. Varmistu siitä, että kaikki läpivientikohdat, joihin vesi pääsee roiskumaan, ovat ja pysyvät vesitiiviinä.

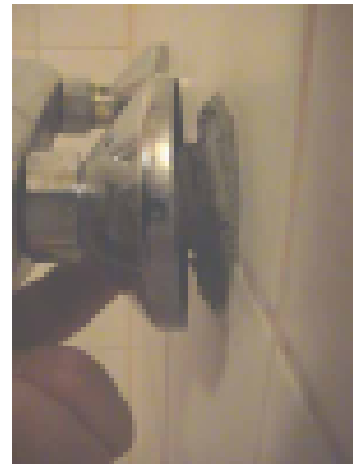
Laatoituksen alle jätetty vanhan muovimaton saumat aukeavat, jolloin kosteutta pääsee rakenteeseen

Puurakenteita jäänyt kaksoislattian alle ja kastuneet vuotovesistä

Seinää sisältä

Suihkusekoittajan läpivienti

Vanha muovimatto

Vanhaa muovimattoa ei saa jättää vedeneristykseksi laatan alle. Vain erikseen suunnitellut vedeneristysmatot saa jättää laatoituksen alle, ei kuitenkaan ole suositeltavaa. Vanhat matot eivät ole vedeneristemattoja, vaikka toimivat silloin, kun päälle ei asenneta laattoja.

Muovimaton päälle laatoitettu

Läpivienti

Putken läpivienti on kastunut putken pintaan tiivistyvästä vedestä Läpivientien kohdalla vedeneristys on usein puutteellinen. Seuraa värimuutoksia tällä kohdalla.

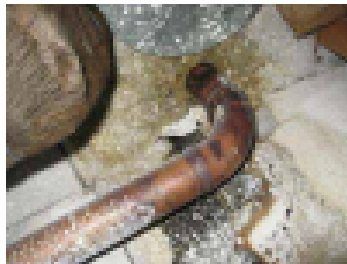

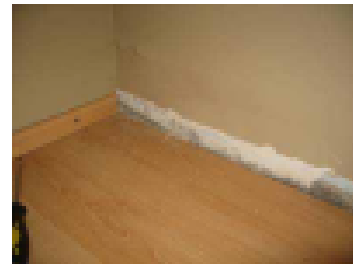
KH seinään on tiivistynyt kosteutta

Kosteusvaurio näkyy alakerran katossa

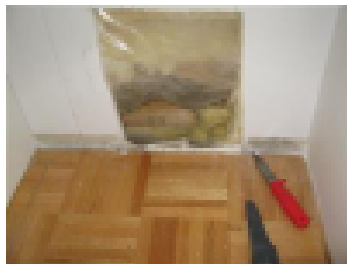
Putki kondensoinut vettä

Seinä kastunut toiselta puolelta

Tarkastus viereisen tilan puolelta

Pesuhuoneen seinän vaurio näkyy makuuhuoneen puolelta.

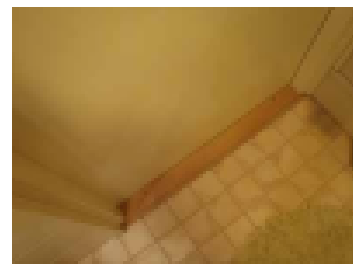
Seinän tilanteen tarkastus kuivalta puolelta

Huono ilmanvaihto

Huonon ilmanvaihdon takia kosteus tiivistyy pesuhuoneen kattoon ja mahdollistaa homekasvun.

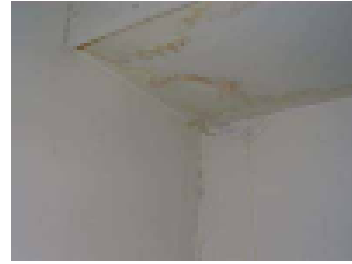
KH ilmanvaihto puutteellinen

Kylpyhuoneen oven alta puuttuu parin senttimetrin korkuinen rako, josta korvausilma siirtyy kylpyhuoneeseen päin

Muovimaton päälle laatoitettu

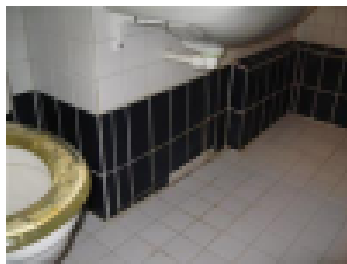
Putkista tiivistyy kosteutta

Seinän alaranka on kastunut
tiivistyvästä vedestä

Vanha muovimatto

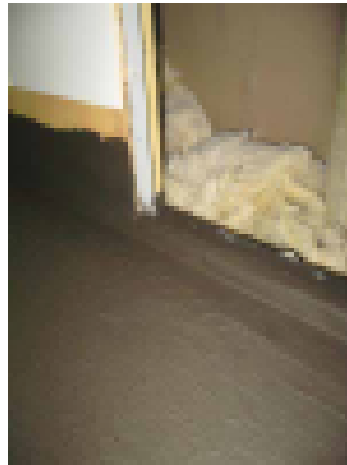
Vanhan muovimaton vauriot laatoituksen alla aiheuttavat kosteusvaurion. Muovimatot eivät kestä emäksistä laastia ja kovettuvat ja murenevät.

Seinäkaivoa ei saa koskaan jättää
paikalleen

Rakennekuva

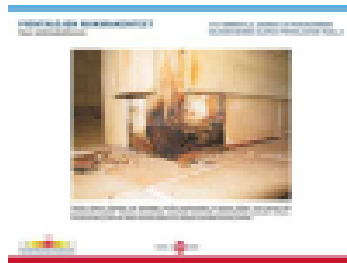
Periaatekuva märkätilan seinän rakenteesta ja kosteusvauriosta.

Peltikylpyhuoneenlaatoitus suoraan peltiävasten

märkätilan seinän rakenne ja vaurio

märkätilan seinän vaurio

Ikkunat

8

Puuikkuna 3-kertainen

Puurakenteinen ikkuna, jossa kaikki kolme puitetta avautuvat säähän. Ikkunoiden leveydet kasvavat ja on tuuletusikkunoita. Ikkunalasi on jo kiinnitetty puulistan avulla ja ulkolasin alapinnassa on metallilista. 1980-luvun lopulla ulkopuitteiden ulkopinnat ovat metallipintaiset. Ikkuna on yleensä myös korvausilmareitti.

Rakennuksen osan vauriot

Ikkunan ja sen ulkoseinään liittymän puutteellinen toimivuus aiheuttaa kosteusvaurioita sekä liittymässä että ulkoseinässä. Ikkunaliittymän puulistat ovat sään rasittamia, pintamaalaus heikkokuntoinen ja listat ovat taipuneet irti rakenteiden pinnoista.

Ikkunapellit

Huono ikkunapellitys mahdollistaa veden pääsyn seinän sisään. Tyypillisiä vuotoreittejä ovat: Ikkunapellit ovat irti ikkunan karmirakenteesta. Ikkunapellillä on liian vähäinen kallistus. Ikkunapellin takanurkkaus on avoin takanurkan taitteen kohdalta.

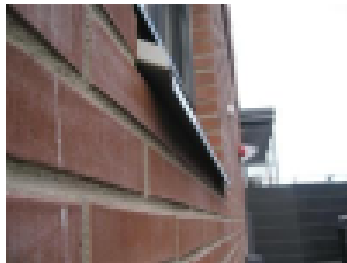
Sivulistat

Ikkunapellin sivu on irti seinäpinnasta mahdollistaen veden valumisen seinän sisään.

Vastapeltti

Ikkunapellin alta puuttuva vastapeltti ei estä seinän pinnassa nousevan veden pääsyä ikkunapellin alle.

Ikkunan yläosa

Ikkunan yläreunassa vesi pääsee ikkunaliittymän kautta seinän sisään.

Sisäpuolen liitos

Ikkunan sisäpuolen ja seinän välinen tiiveys on heikko mahdollistaen ilmavuodot.

Vedenpoistoreiät

Ikkunan vedenpoistoreiät ovat tukossa, vesi jää ikkunan sisälle ja pääsee ikkunan nurkkausten saumojen kautta seinän sisään. Ikkunapelti on irronnut karmista ja vesi valuu veden poistoreiästä ikkuna pellin alle ja seinän sisään.

Ikkunatilke

Vanha ikkunatilke on kosteus- ja homevaurioitunut

Karmien kiinnitys

Karmien kiinnityspuut ovat kosteusvaurioituneet, varsinkin ikkunan alareunassa.

Ulko-ovet

Metallikehysovi, lasiaukollinen

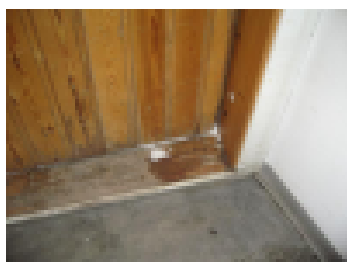
Metallirakenteinen kehysovi, lasiaukollinen

Rakennuksen osan vauriot

Oven ja ulkoseinään liittymän puutteellinen toimivuus aiheuttaa kosteusvaurioita sekä liittymässä että ulkoseinässä.

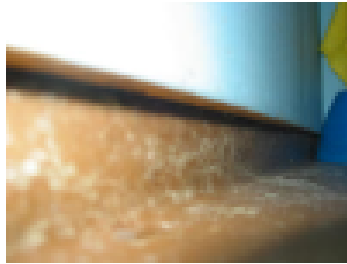
Kynnys on epätiivis

Oven kynnyksen ja ulkoseinän epätiivis liitos mahdollistaa kosteuden ja veden kulkeutumisen kynnyksen alle.

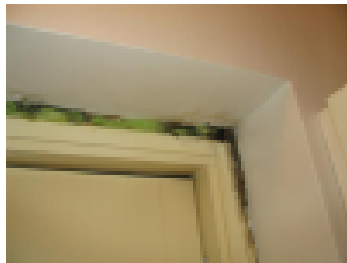

Karmiliitos

Oven karmin ja seinän liitokset ovat epätiivit, jolloin sadevesi pääsee niiden kautta seinärakenteisiin.

Yläpuoli

Oven yläpuolen ja seinän liittymä tulee suojata sadeveden tunkeutumiselta seinän sisään.

Sivulistat

Ikkunapellin sivu on irti seinäpinnasta mahdollistaen veden valumisen seinän sisään.

Oven suoruus

Oven vääntyminen helpottaa veden tunkeutumista oven liittymärakenteisiin.

Ovipielen liitos ulkoseinään

Oven kohdan ulkoseinän liittymä on usein kosteusvaurioitunut.

Ulkoseinä

7

Pesubetonipinta sandwichelementti

Rakennuksen vaippa, voi olla myös kantava ulkoseinä

Rakennuksen osan vauriot

Usein pienikin vaurio rakenteessa mahdollistaa suuren vesimäärän pääsyn rakenteisiin. Kuvista näet katteen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Elementtien saumaukset

Julkisivujen tarkastuksen yhteydessä tulee kartoittaa saumausten kunto, halkeamat ja irralliset saumaukset. Saumojen kautta muodostuvat seinän sisäiset vuotovauriot. Pesubetonipintaaisessa elementissä tulee huomata elementtien välisen saumakittin sijainti pintaan nähden. Liian ulkona oleva vaakasauman saumakitti muodostaa kitin ja elementin pinnan väliin ulkonevan reunan ja kivirouheen kohdalla mahdollistaa veden jäämisen kitin päälle. Kitin ja elementin välisen heikon sauman johdosta mahdollistaa saumojen kautta veden tunkeutumisen elementin sisään.

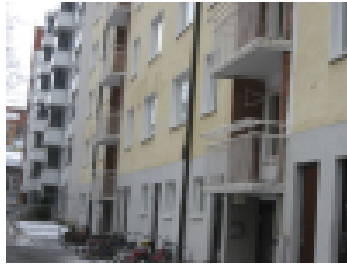
Elementtien asennukset ja sijainnit

Julkisivupinnan porrastukset sekä vähäiset hammastukset mahdollistava kosteuden kerääntymisen liittymäpintaan ja edelleen seinän sisään.

Parvekkeet

Parveke-elementtien liittymäterästen kunto ja toimivuus tulisi tarkastaa julkisivujen yleistarkastuksen yhteydessä.

Elementtipinnan halkeamat

Julkisivupinnan halkeamat mahdollistavat veden pääsyn seinän sisään.

Liittymärakenteet

Räystä- ja ikkunarakenne tulee olla sellainen, ettei vesi kastele ulkoseinää. Seinään kiinnittävät rakenteet voivat ohjata vettä seinän sisään.

Kattoveden poistojärjestelmä

Vauriot kattorännissä sekä syöksytorvissa mahdollistavat seinän kosteusvauriot sekä niiden kiinnityksissä.

Vastapellit

Ikkunoiden liittymien ja seinän yläreunasta puutuva vastapelti lisää seinän sisäisen kosteusvaurioriskiä.

Parveke**3****Betonielementtiparveke**

Betonisten pieliseinien varaan kannatettu betonilaatta, kai-teet, betonia, profiilipeltiä, asbestilevyä tai rautalankalasia.

Rakennuksen osan vauriot

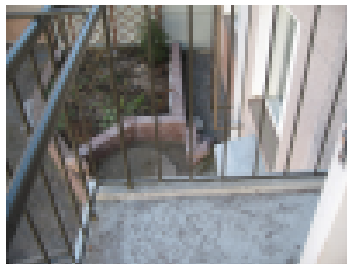
Usein pienikin vaurio rakenteessa mahdollistaa rakenteeseen suuria vaurioita. Kuvista näet seinien tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Betonilaatan vaurioita

Nurkkalohkeamia ja pinnoitteiden irtoamisia sekä laatassa että liittyvässä ulkoseinässä. Viistosateella ja talvella lumen sulamisen yhteydessä vesi pääsee tunkeutumaan ulkoseinän sisälle. Parvekelaatan ja parvekeoven liittymä mahdollistaa veden pääsyn ovikynnyksen alle. Parvekelaatan veden poisto kastelee ulkoseinän pintaa. Parveke voi rajoittua kolmelta sivulta ulkosinään ja veden lammikoituminen parvekelaatalla voi päästää vettä elementtien saumojen kautta ulkoseinän sisään.

Kaiteet teräsrakenteet

Yleensä 1980-20100-luvulla rakennettujen kaiteiden teräsrakenteet on tehty ns. mustasta raudasta ja niissä on pahoja ruostevaurioita. Kaidekiinnitykset ovat ulkoseinän vauriokohdilla. Viistosade pääsee suoraan vaurion kohdalta ulkoseinärakenteen sisään.

Ulkoseinäelementin sauma

Elementin sauma on usein parvekkeen pieliseinän takana tai parvekelaatan reunan sisällä. Tarkasta seinäelementtien saumojen kunto.

Välipohja

5

Ontelolaatta

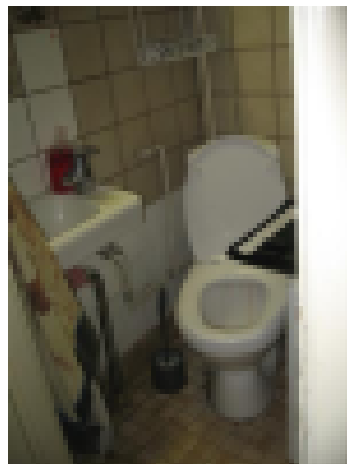
Kantavana rakenteena on betoninen ontelolaatta

Rakennuksen osan vauriot

Vesivuotovaurioissa vuotava vesi valuu laatan onteloa pitkin ja vuotopaikkaa on vaikea löytää. Kuvista näet rakenteen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

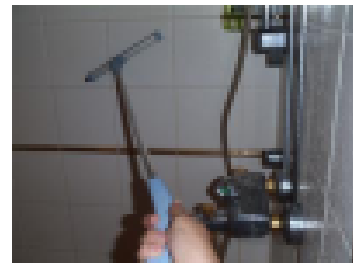
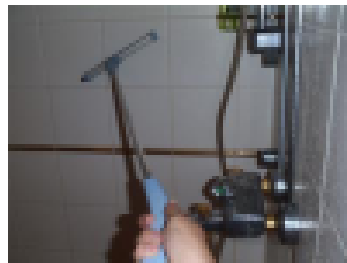
Putki- ja liitosvuodot

Vuodot käyttövesi- ja lämmitysputkien sekä viemäreiden liitoksissa ja putkien hikoilu Putkilävistyksen tiivistykset ja liitokset tulisi tarkastaa vuosittain.

Vesikalusteet

Vesikalusteista valuva vesi aiheuttaa välipohjan kosteusvaurion.

Laiteviat

Astianpesukoneen, pyykinpesukoneen ja jääkaapin sekä pakastimen ympäristö on kosteusvauriokohtia.

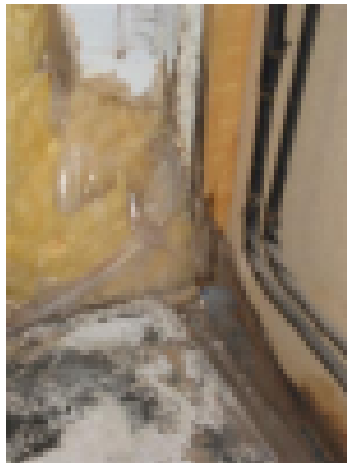
Roiskevedet

Vesipisteiden ympäristöt ovat kosteuden osalta riskialueita. Tarkasta kalusteiden taustat ja alaosat.

Märkätilat

Märkätilan vaurioita on käsitelty toisaalla.

Kellarin katto/välipohja

7

Ontelolaatta

Ontelolaatta Alakerran asunnon lattia

Rakennuksen osan vauriot

Kuvista näet tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia Ongelmien ilmetessä, ota heti yhteys isännöitsijään ja taloyhtiön hallitukseen.

Kondenssivesi

Putki kondensoinut vettä rakenteeseen

Vesi tiivistynyt rakenteissa

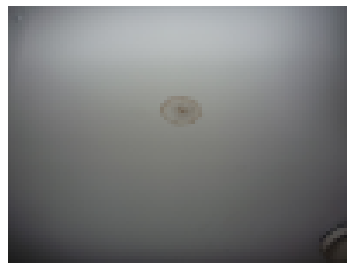
Vessan vuoto alapuolelta putkivuoto
vai vesieriste pettänyt

Vuotojälkiä katossa

Vesivahinko

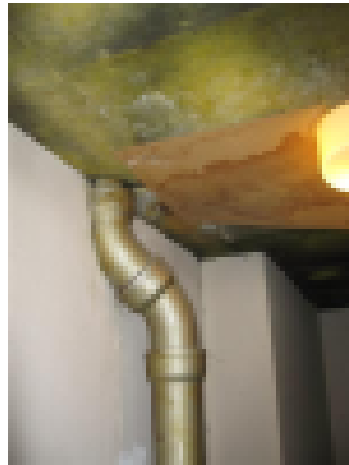
Yläkerran asunnosta on vuotanut vettä kattorakenteeseen

Kosteus ilmenee alapuolelta

Viemärit

Viemärit ovat vuotaneet kotelorakenteeseen.

Viemärivuotoja

Vesijohdot

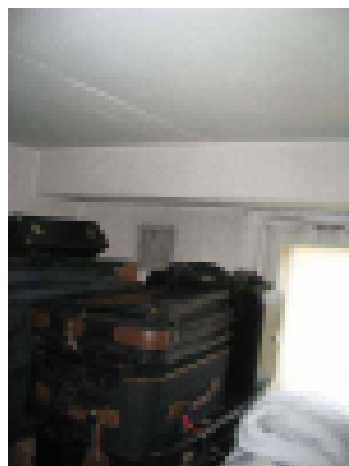
Vesijohdot ovat vuotaneet koteloon ja vuoto ilmenee kellarin katossa.

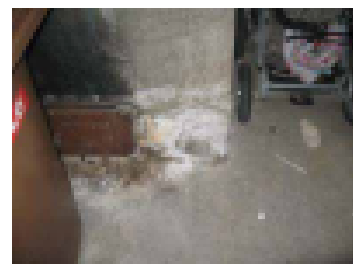
Kellarin maalit irtoaa

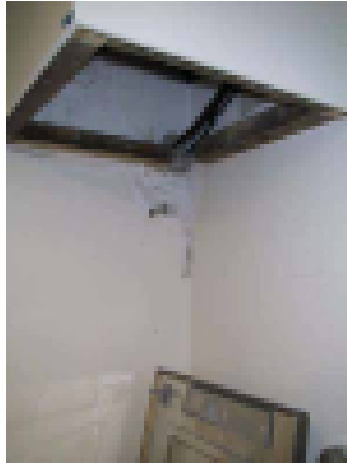
Kellarin raitisilmaventtiili on tukittu

Kellarin tuuletus tukossa

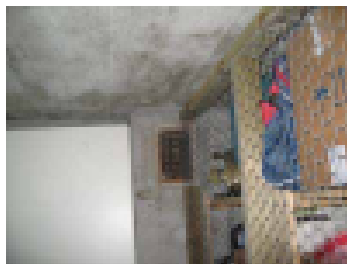
Lastenvaunuille ei ole paras paikka

Putkivuoto kellarin katossa

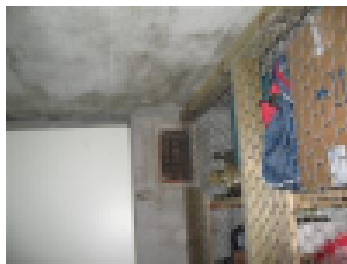
Tuuletus ummessa

Varaston katto kastuu

Kellarin ilmanvaihto

Vedon tai energian säästön takia on kaikki tulo- ja poistoventtiilit suljettu. Varasto on täytetty tiiviisti seiniä vasten ja tuuletus ei tilassa toimi, joten seiniin tiivistyy kosteutta.

Varasto tännä tavaraa

Varastokellarissa ei toimi ilmanvaihto

Vedon tai energian säästön takia on kaikki tulo- ja poistoventtiilit suljettu. Varasto on täytetty tiiviisti seiniä vasten ja tuuletus ei tilassa toimi, joten seiniin tiivistyy kosteutta.

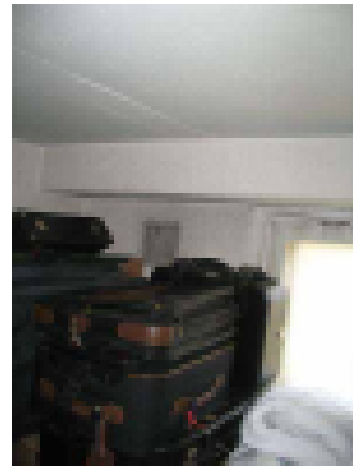
Kellarin lattian kosteus nousee seinään

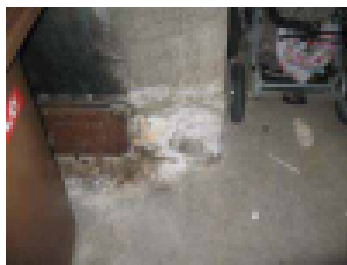
Kellarin maalit irtoaa

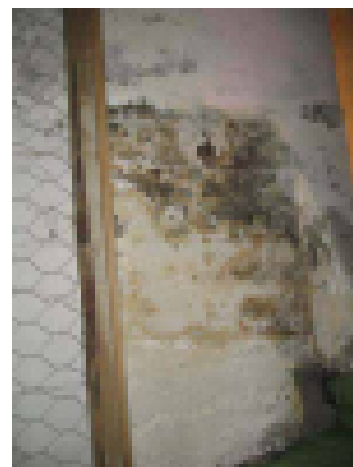
Kellarin raitisilmaventtiili on tukittu

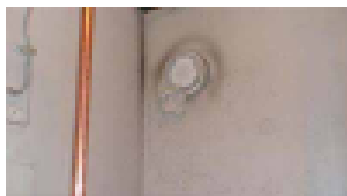
Kellarin tuuletus tukossa

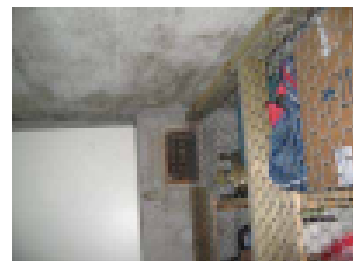
Lastenvaunuille ei ole paras paikka

Seinän pinta kostunut tuuletuksen puutteesta

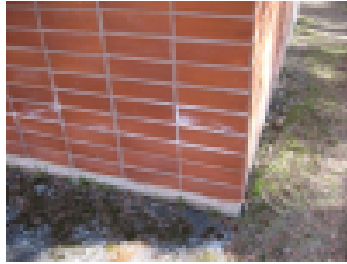
Tuuletus ummessa

Varaston katto kastuu

Ulkoseinän liitos

Ulkoseinän liittymässä kostean ja kylmemmän rakenteen lisäksi on myös lisärasitusta viistosateen ja kosteasta maasta siirtyvän kosteuden johdosta.

Seinäliittymä on usein ongelmallinen

Kellarin seinä

8

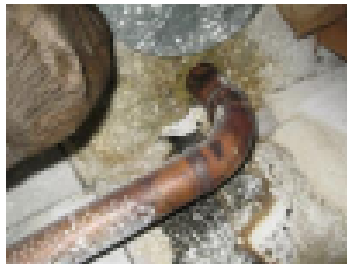
Pesubetonipinta sandwichelementti

Kellari on usein maanpinnalla, talon alin kerros. Asukasvarastot, väestösuoja ja tekniset tilat. Kellarin seinä, katso myös ulkoseinän tiedot

Rakennuksen osan vauriot

Maanpinnalla olevan kellarikerroksen ulkoseinän rakenne on vastaava kuin betonisandwich-elementti.

Putken läpivienti on kastunut putken pintaan tiivistyvistä vedestä.

Eristämättömät putket kostuttavat rakenteita

Kun seinä on kylmä ulkoseinä, seinän pintaan tiivistyy kosteutta.

Usein tuuletus ei toimi ja pintoihin kertyy kosteutta Kellarin seinillä on tiiviitä rakenteita, joiden taakse tiivistyy kosteutta.

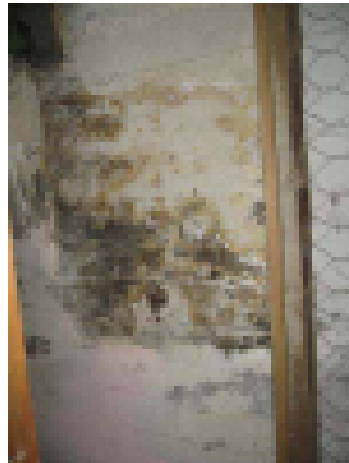

Kellarin raitisilmaventtiili on tukittu

MH pesuhuone

Varaston seinä

Ilmanvaihto

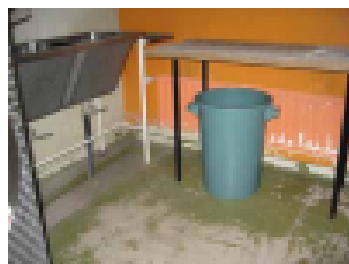
Tilan tuuletuksesta huolehditaan korvausilmareitit avataan ja putkiläpiviennit tiivistetään. Asuintilojen korvausilmasta huolehditaan erityisesti.

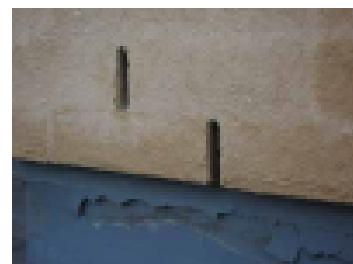
Ilmanvaihto pitää tutkia ja tarkastaa

Ulkopuolinen vedeneriste on vaurioitunut

Bitumikermistä puuttuu mekaaninen kiinnityslista ja bitumikermi irtoaa seinästä. Näin syntyy reitti seinää pitkin valulle vedelle, joka kastelee perustukset ja kellarin seinän. Katso Sokkelit, rakennuspaikka

Pesutuvan lattian vedeneriste on kulunut loppuun

Sokkelissa kosteusvaurio

Vedeneriste irtoaa sokkelista ja vesi pääsee perustuksiin

Elementtipinnan halkeamat

Julkisivupinnan halkeamat mahdollistavat veden pääsyn seinän sisään. Ks ulkoseinät

Saumot usein loppuvat maanpinnassa

Liittymärakenteet

Ikkuna- sekä ovirakenne tulee olla sellainen, ettei vesi kastele ulkoseinää. Seinään kiinnittyvät muutkin rakenteet voivat ohjata vettä seinän sisään. Ks ulkoseinät ja ikkunat, ulko-ovet

Liittymät ovat se vuotopaikka

Kattoveden poistojärjestelmä

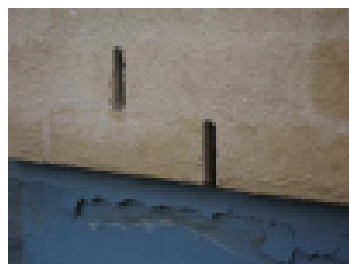
Vauriot kattorännissä ja rännikaivossa sekä syöksytorvissa mahdollistavat seinän kosteusvauriot sekä niiden kiinnityksissä. Ks ulkoseinät ja ikkunat, sokkelit, ulko-ovet

Rännivuodot ilmenevät värimuutoksina

Ulkoseinän alaosa

Seinäelementin alaosan lämmöneristeen kosketus täyttömaahan kastelee lämmöneristettä ja aiheuttaa mikrobivaurioita. Ks ulkoseinät ja ikkunat, ulko-ovet

Seinän liittymä perustukseen

Kellarin lattia tai alapohja

4

Betonilattia, vinyylilaattapinta

Lattian alla ei ole lämmöneristystä, kuitenkin lattian alapuolista lämmöneristyskerrosta alettiin hiljalleen käyttää. Lattialaatta on asbestia sisältävää ja myös laattojen kiinnitysliimoissa on asbestia.

Rakennuksen osan vauriot

Betonilattia ilman alapuolista lämmöneristyskerrosta on riskirakenne. Lattian läpi kulkeutuu kosteutta ja lattian lämpötila on viileä, joka vaikuttaa kosteusarvoihin. Betonilattian vinyylilaattapinta sulkee kosteuden kulkua, jolloin suuressa kosteusrasituksessa laatat irtoavat kiinnitysliimasta. Betonin pintaan muodostuu pitkäaikaisessa kosteusrasituksessa myös mikrobipitoisuutta.

Pinta

Betonilattian pinnan kosteusrasitukset voivat sisältää mikrobikasvustoa.

kosteusvaurioon pitää suhtautua vakavasti

Alapuolinen hiekka

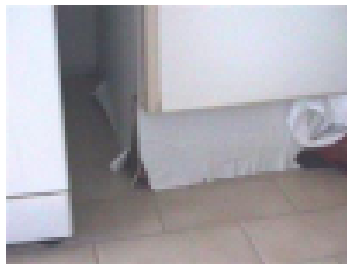
Betonilattian alapuolinen täyttöhiekka voi olla hyvin pienirakeista hiekkaa, silttiä jopa savea. Kosteus siirtyy helposti täyttömateriaalista lattian pintaan.

Alinta lattiapintaa ei saisi peittää liian tiiviillä pinoitteella

Liittymät

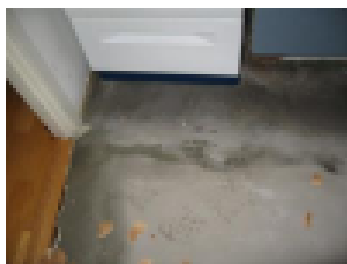
Lattian liittymissä muihin rakenteisiin, liikunta ja kutistumissaumoissa on rakoa, joka mahdollistaa ilmavuotoa lattian alapuolisesta täyttömateriaalista sisäilmaan.

Rakenteissa on liikuntaa

Kosteus

Lattialla säilytettävä helposti kosteusvaurioituva materiaali kostuu lattian läpi käyttökelvottomaksi. Lattian pintaan ei saa asentaa tiiviitä pintakerroksia.

Alapohjasta nousee kosteutta

Betonipintainen sandwich sokkelielementti

Kantavana rakenteena betonisokkeli, jossa lämpöeriste

Rakennuksen osan vauriot

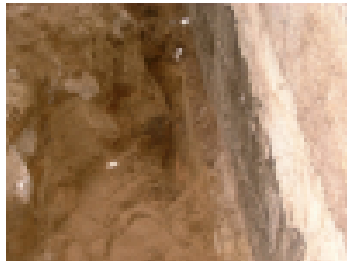
Kosteus ja sään vaihtelut Kuvista näet sokkelin tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Sokkeli / kellarin seinä

Jos rakenteeseen on päässyt runsaasti kosteutta on rakenteen kuivattaminen erittäin vaikeaa. Vaurioituvaa materiaalia on halkaisussa käytetty lämmöneristysmateriaali. Betonianturan päälle asennetaan sokkeliksi betoninen sandwich-elementtiseinä, kantava sisäkuori 150/160 mm mineraalivilla 180 mm ulkokuori 90 mm.

Sokkelin ulkopuolen vedeneristeen asentaminen

Rakennesuunnittelija suunnittelee korjaustavan. Perustuksen olosuhteet tulee tutkia ensin. Sokkelin ulkopuolelle anturan alareunasta ylöspäin noin 1 metrin korkeuteen tulisi asentaa vedeneristeeksi bitumimatto. Sokkelin yläosasta alas päin asennetaan esim. perusmuurilevy, jonka yläreunaan asennetaan jäykkä muovi- tai metallilista ellei maaperässä ole paineellista vettä.

Sokkelin lämmöneristys

Sokkeli on kosketuksessa kostean maatyön kanssa. Sokkelin lämmöneristeessä voi esiintyä lievää mikrobivauriota luonnostaan. Jotkut lämmöneristeet ovat herkempiä mikrobivaurioitumaan.

Elementtien saumat

Elementtien väliset saumat ovat herkkiä vuotovauriokohtia.

Rakennuspaikka

7

Sisäpuolinen sadevesiviemärointi

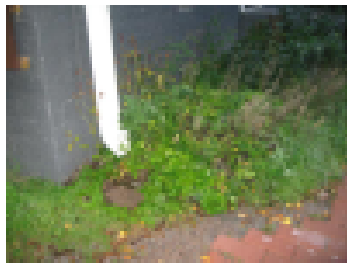
Rakennuksen ulkopuolisen maanpinnan muotoilut ja siitä aiheutuvat kosteusvauriot ja sadevesijärjestelmät

Rakennuksen osan vauriot

Rakennuksen ulkopuolinen kosteusrasitus on merkittäviä vaurion aiheuttajia. Maan kosteus rasittaa sokkelia, kellarin seinää, ulkoseinän alareunaa sekä lattiarakennetta.

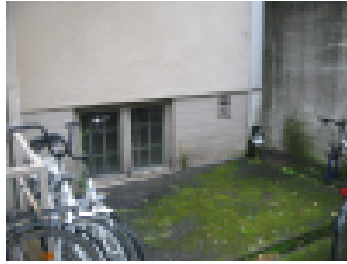
Kattovedet

Rakennuksen sisäpuolinen sadevesijärjestelmä aiheuttaa kosteusvauriot putkirikkojen, tukkeutumisten ym. johdosta.

Maanpinta

Maanpinnan tasaisuus tai jopa kallistuminen rakennukseen päin aiheuttaa rakennukselle ylimääräisen kosteusrasituksen.

Rinne

Rinnetontin tuomat pintavedet rasittavat rakennusta

Kalliorinne

Kalliorinteen halkeamissa rakennuksen alle ajautuvat kosteus rasittaa rakennuksen alapohjan rakenteita.

Korkeusero

Rakennuksen maanpinnan tasossa olevan lattian korkeuseron maanpintaan nähden jäädessä pieneksi on vaarana sokkelin, ulkoseinän alareunan ja lattiarakenteen kosteusvauriot.

Puut

Rakennuksen lähellä olevien puiden lehdet ja neulat tukkivat sadevesijärjestelmiä.

Muut kasvit

Rakennuksen vierustan kasvit pitävät ulkoseinän ja sokkelin kosteana ja altistaa rakenteet kosteusvaurioille.

Talotekniikka

16

Lämmitys

4

Vesikiertoinen keskuslämmitys

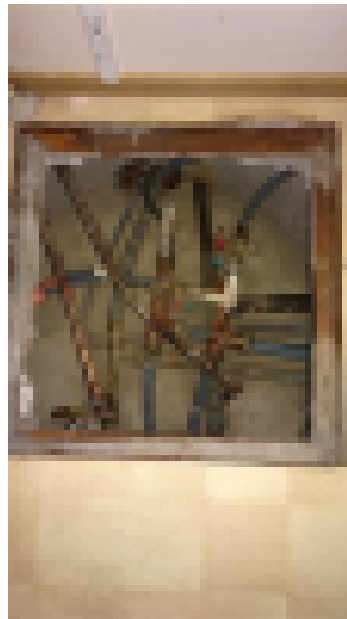
Vesikiertoinen keskuslämmitys

Rakennuksen osan vauriot

Kuvista näet tyypillisiä patteriputkiston vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia. Maalin irtoaminen tai kohoumat ovat usein selkein merkki kosteusvauriosta. Pienikin jatkuva vesivuoto rakenteen sisään aiheuttaa mikrobivaurion. Välillä kuivuva mikrobikasvusto kehittää voimakkaitakin mikrobi- ja aineenvaihduntatuotteita. Tee ilmoitus välittömästi isännöitsijälle

Kanaalissa putkisto vuotaa

Lämpöjohtokanaalit ovat usein piilossa ja niistä on joskus huoltoluukkuja myös asuntojen kohdalla. Luukun tiiveys tulee tarkastaa ja tehdä ilmoitus, mikäli hajua luukun vierellä ilmenee.

Kanaalit ovat joskus jopa alimman kerroksen asuintiloissa

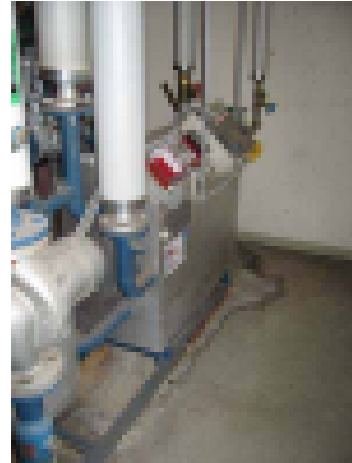
Kosteutta

Lattia ja seinä ovat kastuneet patterin liitosvuodosta.

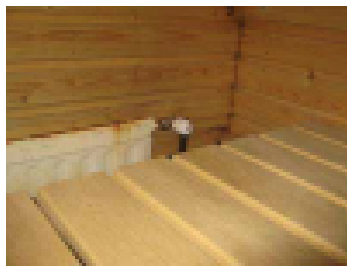

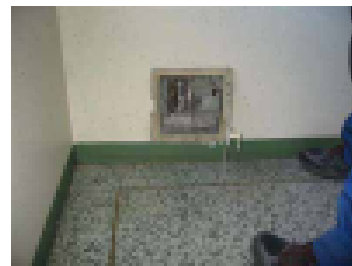
Karavuoto ruostuttaa patterin

Lämmönvaihtimenvuotojälkiä

Patterit ruosteessa

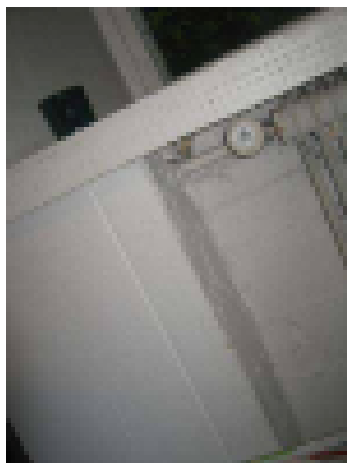
Patteriverkostontarkastusluukku

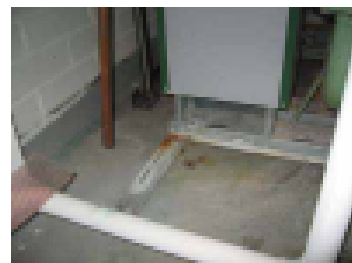
Vaihtimen alustasta ei tunnista vuottavuotoa

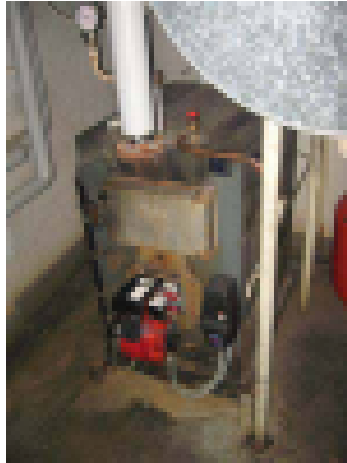
Vanhan tyylin patterikotelo

Venttiilivuotoa

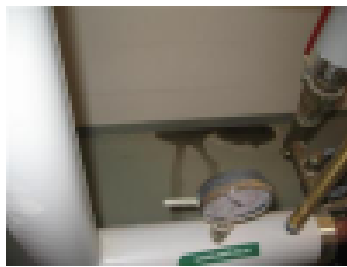
Vuotojälkiä vaihtimen alla

Öljykattila vuotaa

Lämmönvaihdin vuotaa

Lämmönvaihdin vuotaa lämmönjakohuoneen lattialle ja tästä on vahinkoa viereisille tiloille. Asukasvarastoihin päästessään kosteus aiheuttaa mikrobivaurion, joka voi pahimmillaan pysyä pitkään piilossa. Kellarissa varastoiduissa vaatteissa havaittava haju on merkki piilevästä mikrobivauriosta. Tee ilmoitus isännöitsijälle.

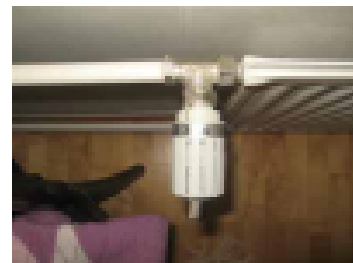
Siistissä lämmönjakohuoneessa vuodot havaitsee helposti

Savupiippuun tiivistyy kosteutta

Savukaasut ovat nykyaikaisissa kattiloissa niin kylmiä, että savupiipussa savukaasut jäähtyvät matkalla ja tiivistyvät rakenteisiin. Kosteus piipusta saattaa aiheuttaa asuintiloihin kosteusvaurion ja mikrobikasvustoa. Kellariin kosteutta johtuu myös.

Savupiipun kosteus tiivistyy piipun juureen

Termostaatit ja venttiilit vanhenevat 10 vuodessa

Koneellinen poistoilma

Koneellinen poisto, korvausilma ikkunaraoista tai venttiileistä seinässä, ikkunan alla Ikkunan vaihdot tulee suunnitella tarkoin Koneellinen poistoilmanvaihto on rakennuksissa pääosin 1960-2000 vuosiluvuilla. Korvausilmaventtiileitä tulisi olla

jokaisessa huoneessa lukuun ottamatta keittiötä. Poistoilmaventtiilit ovat keittiössä, WC-pesuhuoneessa, vaatehuoneissa tai vastaavissa. Poistoilma johdetaan koneellisesti vesikatolle yhden tai useamman puhaltimen avulla. Puhaltimet ovat joko vesikatolla tai ullakolla. Huoneet ovat lievästi alipaineisia ja korvausilman keskittynyt tulo aiheuttaa huoneessa vedontunteen, jos ikkunaverhoja ei käytetä patterin edessä.

Rakennuksen osan vauriot

Kuvista näet tyypillisiä ilmanvaihdon puutteen aiheuttamia vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia Ilmanvaihdon ongelmia on käsitelty muissakin osioissa ja ilmanvaihto onkin yksi keskeisin sisäilmaongelman tekijä. Sisäilman merkitystä ei voi koskaan liioitella. Puhdas sisäilma on meille elintärkeä asia.

Venttiilit tukittu

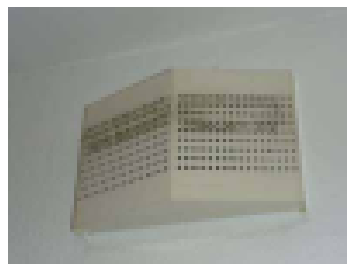
Venttiileistä on tullut kylmää ilmaa ja asukas on tehnyt ensimmäisen mieleen tulevan asian korjaamiseksi. Ymmärtämättömät ohjeet antavat neuvoja tukkia vetoiset kohdat ikkunoissa ja tuloilmasäleiköt. Ikkunoiden ollessa korvausilmareittejä, niitä ei saisi vaihtaa tiiviimmiksi, vaan ne tulisi vain korjata ja tehdä niistä korvausilmaikkunoita.

Vedon takia tukittu tuloilmakanava

Venttiilit likaiset

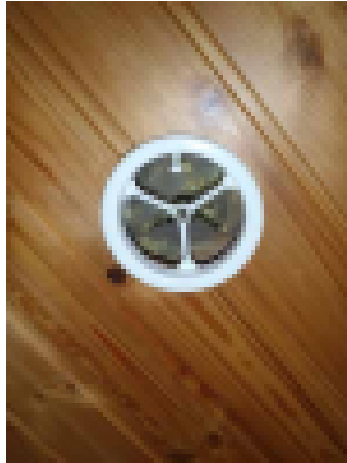
Asukkaat eivät ole ymmärtäneet venttiilien puhdistamisen tärkeyttä sisäilman terveellisyyden takaajana

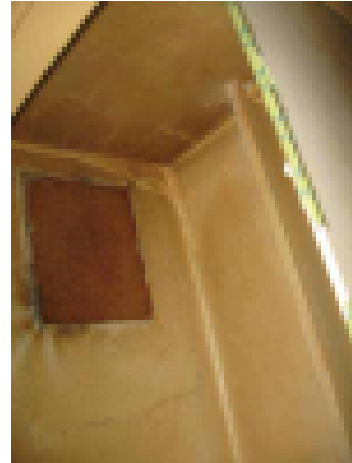
Kanavissa on pölyä

Poistoilma tukittu katolla

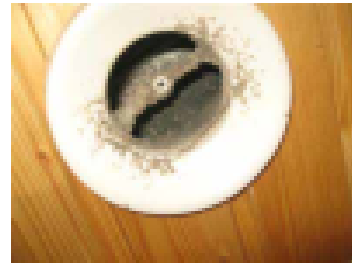
Poistoventtiilin alla ei ole ollenkaan iv-putkea, joten ilmanvaihtoa ei ole

Tuloilma ulkoseinässä

Venttiili kätkeyty rakenteisiin

Venttiilit puhdistamatta

Venttiilit tukittu

Säleikkö ummessa

säleikkö on tukittu jostain syystä ja nyt ilmanvaihto ei enää toimi suunnitellulla tavalla. Esimerkiksi julkisivuremontissa korvausilmaventtiilit on rapattu umpeen.

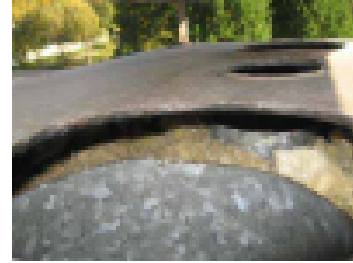
Tuloilmakanava tukittu

Säleiköstä valuu vettä

Hormin päältä puuttuu sadehattu ja sadevesi pääsee valumaan hormiin ja valuu siitä rakenteisiin. Kastelee hormia koko matkalta ja aiheuttaa mikrobien kasvamista välipohjien kohdalla.

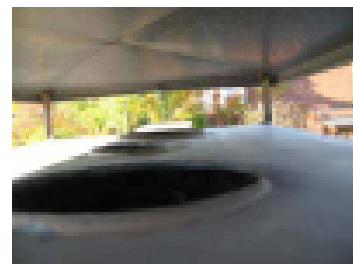
KH ilmanvaihto puutteellinen

Kanavan päästä vettä eristeisiin

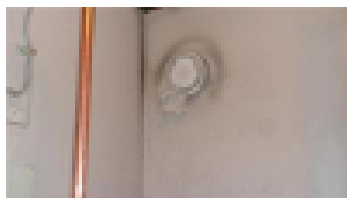
Kanavan vierestä vettä eristeisiin ja asuntoon

Kanaviin pääsee vesi sivuilta

Ilmanvaihto

Ilmanvaihdon puute saa pinnoille tiivistymään kosteutta, varsinkin kylmissä nurkissa ja yläpohjissa. Seuraa pölyn kertymää ja korjaa ilmanvaihtoa ja ilmankiertoa

Kosteus saa pölyn kiinnittymään pintoihin

Vanhat liittymät

Keittiön tuloilmaventtiilit jääneet kalusteen taakse Keittiöissä on ollut 70-luvulle saakka seinän vieressä ns. kylmäkomero, jossa oli kaksi putkea ulkoilmaan. Nämä putket on osittain ulkopuolelta tukittu, mutta osa niistä on vielä auki. Kalusteissa ei enää ole näille putkille reikiä ja ne jäävät umpikoteloon. Venttiileistä tulee kylmää ilmaa koteloon ja se tiivistää kosteutta ja homehtuu.

Poistoilman ohjaus huvasta

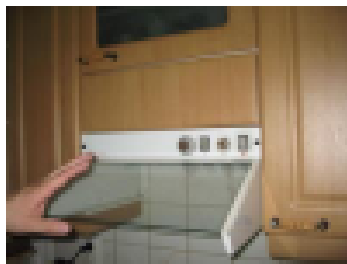
Vuotoa putken ympärillä

Tuloilma ulkoseinässä

Liesituuletin

Keittiön huuvin ohjaus on väärässä asennossa. Toisissa huuvin asennuksissa on tehosteasento ja asukkaat eivät välttämättä tiedä asennon tarkoittavan vain ruoka-ajan poiston tehostusta.

Ohjauksiin tulee saada riittävät ohjeet

Viemärit

5

Muoviviemärit

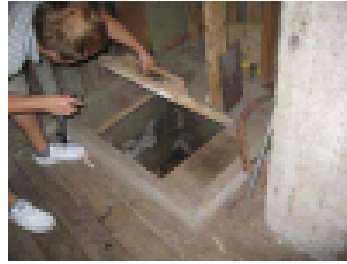
Muoviviemärit putkikanaaleissa ja hormeissa

Rakennuksen osan vauriot

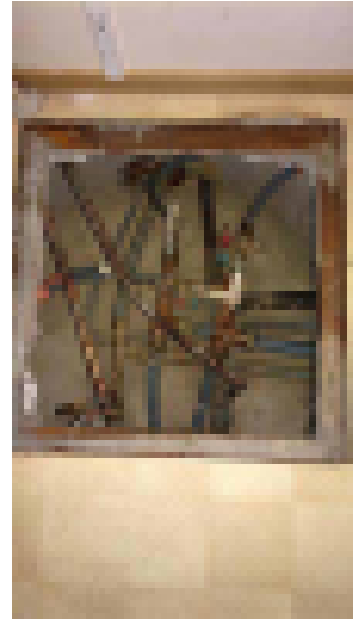
Kuvista näet tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia Korjaukset on tehtävä nopeasti. Ilmoita vuodoista heti isännöitsijälle

Muoviputket

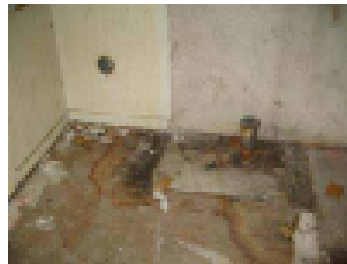
Vanhimmat muoviputket lasittuvat ja eivät kestä mekaanista rasitusta. Hallitus teettää putkikatselmuksen.

Kanaali kellarissa

Kanaalin putkistoa

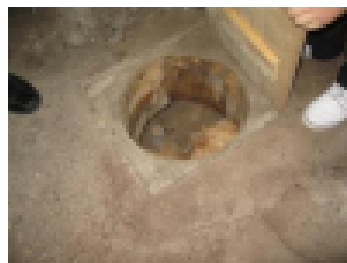
Keittiön vaurioita

Viemärin läpivienti

Kanaalien pohjaan valuu viemärivettä

Kanaalien pohjaan valuu viemärivettä.

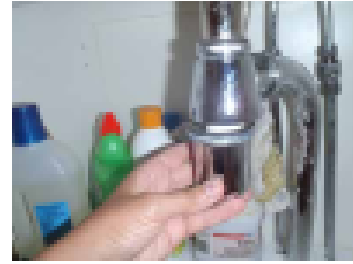
Kaivot ja kanaalit syytä tarkastaa säännöllisesti

Tarkastetaan kannatukset alapohjassa, jos siellä on ryömintätila

Ks alapohja.

Allaskaapissa oleva pesukoneen liitäntä. Tiiveys tulee tarkastaa

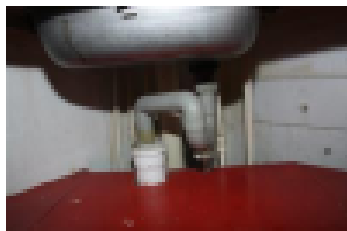

Puhdista vesialtaiden hajulukot

Putkiston kannatus

Keittiön hajulukko voi olla tukossa ja vuotaa.

Vesilukot tulee tarkastaa säännöllisesti

Liittymät vuotavat

Tiivistevuodoista voi olla ensin merkinä voimakas haju.

Viemäriin puhdistusluuku

Viemäriin tiiviste irronnut

Yhteiset tilat

24

Käytävä

3

Käytävä Betonielementtirakenteinen

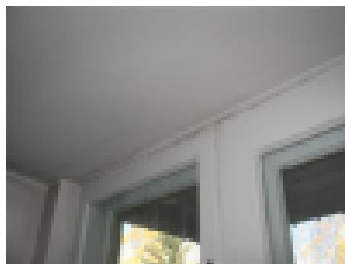
Yhteisten tilojen käytävä. Tilaan kuuluvat rakenteet ja käyttö. Hissikuilu.

Rakennuksen osan vauriot

Pintojen kunnostus on yhtiön vastuualueella. Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Lattia- ja seinäpinnat

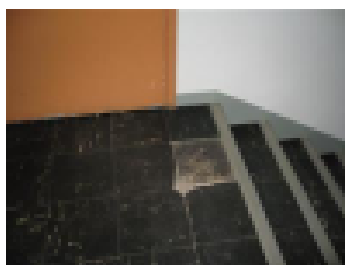
1940-1960-luvulla rakennettujen talojen yhteiskäytävissä on yleensä tiili- tai betoniseinät ja betonilattiat. Lattioiden pinta on teräshierrettyä betonia, lattia- ja seinäpinnat on maalattu. Jos havaitset vaurioita tai värimuutoksia pinnoissa, ilmoita niistä heti isännöitsijälle.

Liittymiä tulee seurata

Katot

Käytävien katot on usein tehty alaslaskettuna levystä tai aaltopelistä, joka on asennettu seinään kiinnitettyjen L-listojen varaan.

Pintojen kuntoa seurataan

Vanhoja kosteusvaurioita

Jalkalistojen taakse ja alle on muodostunut homekasvustoa. Ennen käytävät on pesty runsaammalla vedellä ja kosteutta on päässyt jalkalistojen taakse.

Kosteus aiheuttaa mikrobivaurion pintkään jatkuessaan

Porras

4

Porras

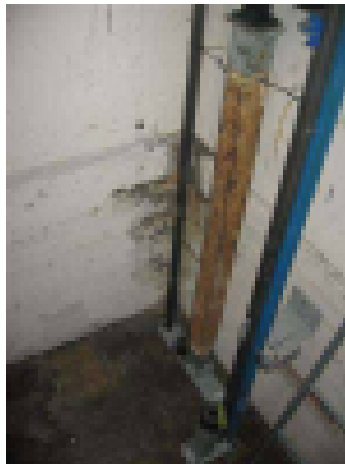
Seinät ovat maalattua betonia ja askelmat sekä lepotasot on päällystetty muovilaatoilla.

Rakennuksen osan vauriot

Pintojen kunnostus on yhtiön vastuualueella. Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Lattia- ja seinäpinnat

1950 u0096 2010- luvuilla rakennettujen talojen porraskäytävien lattia ja seinät ovat betonia. Vuosikymmenten loppupuolella käytettiin yleisesti betonimosaiikkipintaisia valmiita porrassyöksyjä.

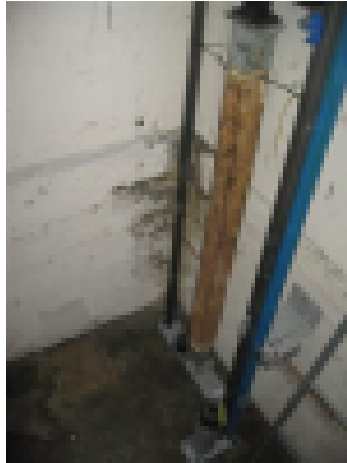
Hissikuilussa on vettä

Jalkalistan alle pääsee vesi

Hissikuilu

Hissikuilun pohja on usein syvemällä kuin kellarin lattia, eikä salaojitus toimi. Joissakin rakennuksissa hissikuilun pohjalle tulee vettä.

hissikuilut pitää tarkastaa säännöllisesti. Hissihuolto!

Betonirakenteet

Portaat ovat umpinaiset, tai sivuilta avoimia tehdasvalmisteisia porrassyöksyjä. Askelmissa saattaa olla lohkeamia ja seinissä pesuveden kosteuden aiheuttamaa rapautumaa.

Porteiden liittymät seiniin

Tuuletusparvekkeet

Parvekkeen liittymät ulkoseinään ja oven alapuoli vaurioituvat helposti veden ja lumen johdosta.

Yhtiön sauna

Paneeliseinät, lattiassa muovimatto. Tilaan kuuluvat rakenteet ja käyttö.

Rakennuksen osan vauriot

Pintojen kunnostus on yhtiön vastuualueella. Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Katto- ja seinäpinnat

1970- luvulla rakennettujen talojen saunojen seinät ja katto on verhoiltu paneelilla.

Panelien käyttöikä riippuu asukkaiden vedenkäytöstä

Lattia

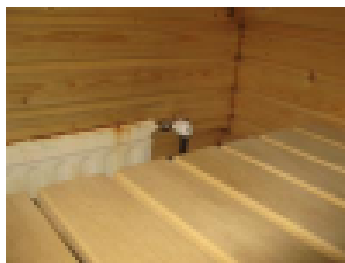
Lattiapäällysteenä on muovimatto. Seinän ja lattian rajan muovimatto on nostettu jalkalistaksi seinäpaneelin taakse. Mattonostojen vesitiiveyttä on seurattava vuosittain. Lattiakaivon ja maton liittymän vesitiiveyttä on myös seurattava.

Muovit kutistuvat irti kaivokappaleesta

Liittymät

Seinän ja lattian liittymät vaurioituvat helposti käyttö- ja pesuvesistä. Lauteiden kiinnityskohdat seinärakenteisiin vaurioituvat lauteiden pesuvesistä.

Patteriki jo ruosteessa

Yhtiön pesuhuone

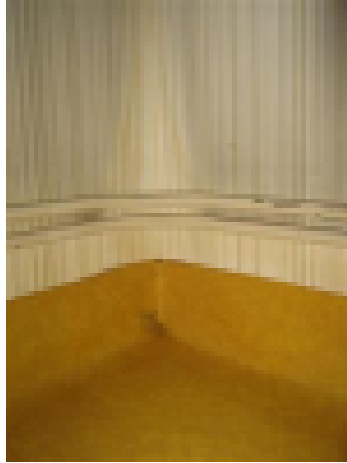
Paneeliseinät, lattiassa muovimatto. Tilaan kuuluvat rakenteet ja käyttö.

Rakennuksen osan vauriot

Pintojen kunnostus on yhtiön vastuualueella. Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Seinäpinnat

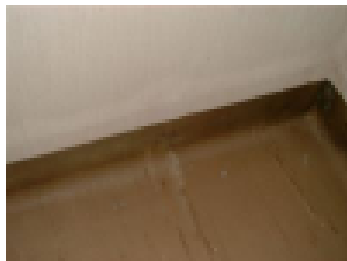
1970- luvulla rakennettujen talojen pesuhuoneiden seinien pinnoitteena on yleensä muovitapetti. Seinäpinnoite asennettiin liimaamalla ja saumat hitsaamalla muovinauhalla. Kyseisen pinnoitteen ongelma on saumojen aukeaminen.

Muovi kutistuu ja saumat aukeavat

Lattia

Lattiapäällysteenä on muovimatto. Seinän ja lattian rajan muovimatto on nostettu jalkalistaksi seinän muovitapetin taakse. Mattonostojen kiinni pysymistä on seurattava vuosittain. Lattiakaivon ja maton liittymän kiinni pysymistä on myös seurattava. Lattiakaivon korokerenkaiden väliset tiivisteet ja kaivoon tulevien putkien liitokset tulee olla tiiviitä.

Maton ja seinäpinnoitteen liitos

Yhtiö-pukuhuone

2

Yhtiön pukuhuone

Paneeliseinät, lattiassa muovimatto

Rakennuksen osan vauriot

Pintojen kunnostus on yhtiön vastuualueella. Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Seinäpinnat

1970- luvulla rakennettujen talojen pukuhuoneiden seinät ovat yleensä verhoiltu paneelilla. Seuraa pintojen värimuutoksia, tee ilmoitus isännöitsijälle heti.

Kalkki ja maalin irtoamiset ilmaisevat kosteutta rakenteissa

Lattia

Lattiapäällysteenä on muovimatto. Seinän ja lattian rajan muovimatto on nostettu jalkalistaksi seinän paneelin taakse. Mattonostojen kiinni pysymistä on seurattava vuosittain.

Saumojen tiiveyttä ja liittymiä seurataan

Kellari

6

Kellari maan tasossa

Jäähdytetty kellari, asukasvarastot ja väestönsuoja

Rakennuksen osan vauriot

Pintojen kunnostus on yhtiön vastuualueella. Kuvista näet pintojen tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia.

Kellarin ilmanvaihto

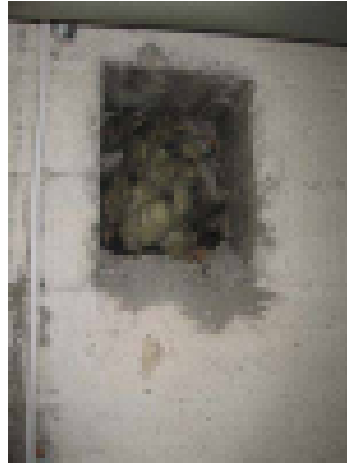
Kellaritilojen ilmanvaihto toimii yleensä huonosti. Suositellaan, että ilmanvaihdon järjestelmät tarkastaa alan ammattilainen.

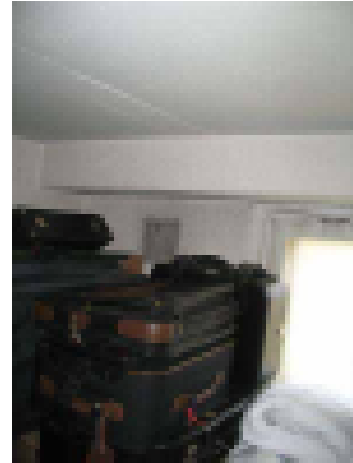
Kellarin maalit irtoaa

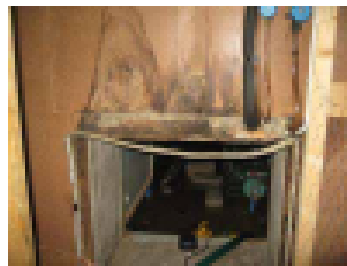
Kellarin raitisilmaventiili ja kosteusvaurio

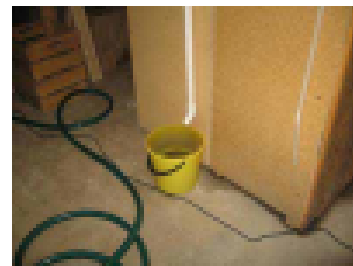
Kellarin raitisilmaventtiili on tukittu

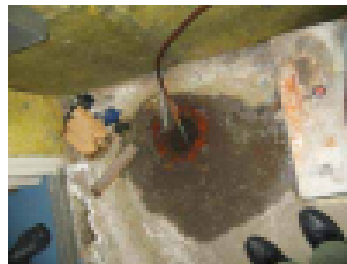
Kellarin tuuletus tukossa

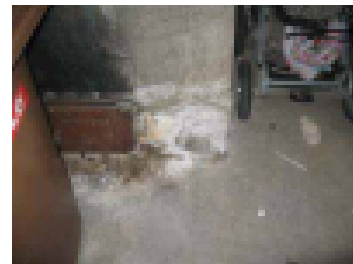
Kylmäkellarin seinää

Kylmäkomeron hikoiluputki

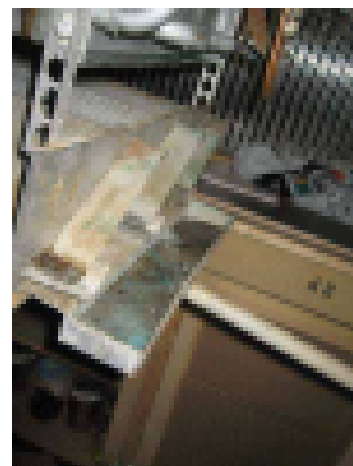
Kylmäkoneen lattiakaivo tukossa

Lastenvaunuille ei ole paras paikka

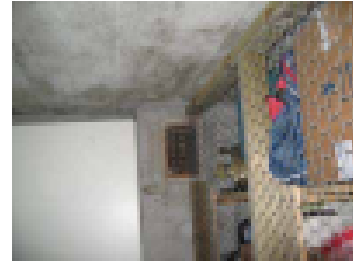
Lauhduttimen vesikuppi

Mikrobikasvattamo ruokakellarissa

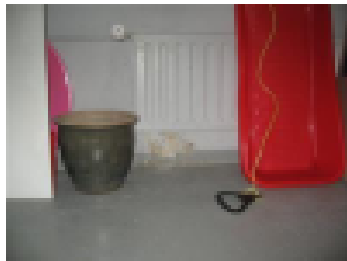
Tuuletus ummessa

Varaston katto kastuu

Lattia- ja seinäpinnat

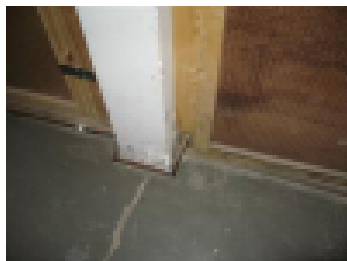
Niin sanottujen yhteistilojen kellareissa on yleensä maalatut betoniseinät ja -lattiat.

Kellarissa on usein maalin irtoamisia

Kylmäkellari

Kylmäkellarien jäähdytyslaitteiden hyötysuhde on huono ja niinpä useissa asuinrakennuksissa on päätetty muuttaa tilat muuhun järkevämpään käyttöön. Laitteistot ja putkistot tulisi tarkastuttaa alan ammattilaisella 10 vuoden välein.

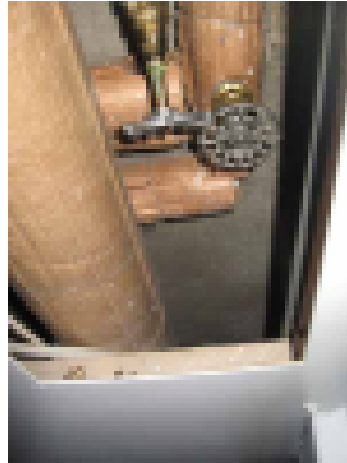

Kylmäkellarissa on vaikeita rakenteita ja usein kosteusvaurioita ja mikrobeja aina

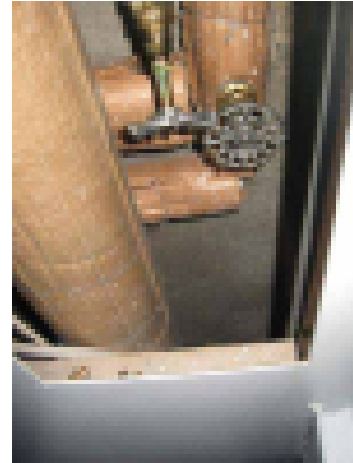
Asbestikartoitus

1980 rakennetuissa tai vanhemmissa taloissa putket on eristetty yleensä asbestia sisältävällä massalla. Rakennuksen huoltomiehen tehtäviin tulisi sisällyttää kuukausittainen tarkastuskierros, jossa yhtenä tehtävänä on putkieristeiden vaurioiden tarkastus.

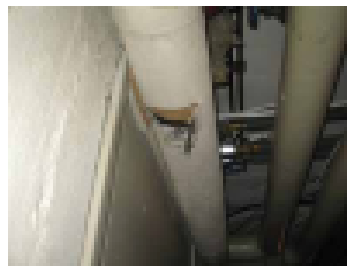

Asbestia pahvieristeissä

Asbestia

Asbestieristeet rispaantuu

Asbestikartoitus kattolevytyksestä

Väestönsuoja

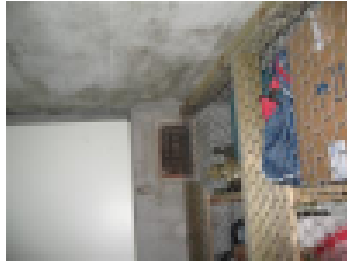
Vuonna 1954 säädettiin laki, jonka mukaan rakennukseen jonka pinta-ala on vähintään 1.200 m² on rakennettava väestönsuoja. Väestönsuojatiloja saadaan käyttää esimerkiksi asukasvarastona. Väestönsuoja on saatava käyttökuntoon 72 tunnin aikana. Jokaisessa rakennuksessa on oltava henkilö, joka on nimitetty turvavastaavaksi. Hänen tulisi huolehtia siitä, että väestönsuojan rakenteet ja laitteistot ovat käyttökunnossa.

väestönsuojan pakotunnelin pää

Asukasvarastot

Lähes kaikissa yhtiömuotoisissa asuinrakennuksissa on asuntokohtaiset varastot. Yleensä ne ovat lautarunkoisia verkkokoppeja, joissa on lukitusmahdollisuus.

Asukasvarastotiloissa tulisi välttää pintojen kastumista

Tekninen tila / ”pannuhuone”

4

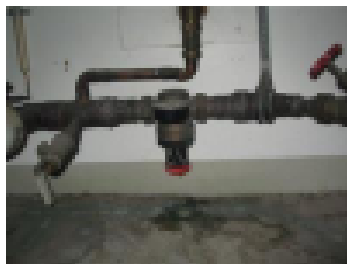
Yhtiön tekninen tila

Lämmönjako, vesi- ja viemäriliitännät

Rakennuksen osan vauriot

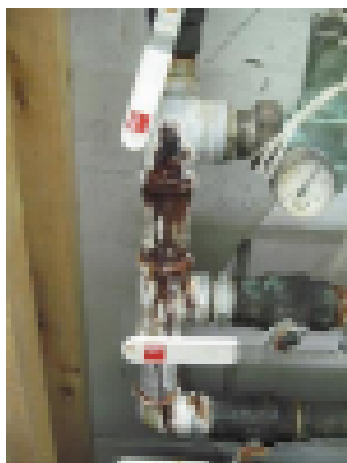
Kuvista näet tyypillisiä vaurioita ja niistä seuraavia ongelmia

Putki on kondensoinut vettä rakenteeseen.

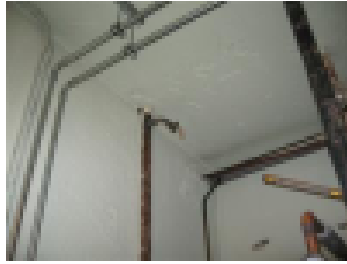
Kylmäputket tiivistävät kosteutta vedeksi

Hana tiputtaa vettä.

Hanan juuri vuotaa

Putken läpivienti on kastunut putken pintaan tiivistävästä vedestä.

Kylmäputkien juuret syytä tarkastaa

Seinä on kylmä ulkoseinä.

Seinän pintaa tiivistyy kosteutta.

Kylmään seinään tiivistyy kosteutta